

РЕШЕНИЕ

№ 435

Гр. София, 05 август 2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД, първо наказателно отделение в публично заседание на двадесет и първи юни през две хиляди двадесет и четвърта година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: РУЖЕНА КЕРАНОВА
ЧЛЕНОВЕ: РУМЕН ПЕТРОВ
СВЕТЛА БУКОВА

при участието на секретаря МАРИЯНА ПЕТРОВА и в присъствието на прокурора АТАНАС ГЕБРЕВ, като разгледа докладваното от съдия Букова наказателно дело № 384 по описа за 2024г., за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл.346, т.2 от НПК.

Образувано е по касационен протест на окръжен прокурор на Окръжна прокуратура – Русе против оправдателната нова въззивна присъда от 01.02.2024 г., постановена по внохд № 690/2023 г. от ОС – Русе.

В протеста се заявяват касационните основания по чл.348, ал.1, т.1 и т.2 от НПК. На първо място е посочено нарушение в процеса по формиране волята на съда, тъй като в разрез с изискванията на чл.14 и чл.107, ал.5 от НПК не били обсъдени всички доказателства по делото, но е възприета различна от първата инстанция фактическа обстановка. Обособени били две групи противоречиви гласни доказателства и е счетена за достоверна една от тях единствено въз основа на посочени писмени доказателства и заключенията на техническите експертизи, пресъздаващи информация от приложен видеозапис. В процеса на установяване на фактите не била обсъдена приетата допълнителна комплексна медицинска и дентална експертиза, даваща отговор на въпроса относно характера на причинените увреждания по зъбите на подсъдимия и механизма за това, изключващ нанасянето на директен удар в областта на устата. От друга страна се твърди за неправилно позоваването само на отразеното в амбулаторен лист и медицинско удостоверение, поради липсата на специални знания за тълкуване на информацията. Игнорирани, според прокурора, били показанията на св. М. Ж., която няма личен мотив да свидетелства невярно, а неправилно Ж. С. е счетена за незаинтересован свидетел. На следващо място се твърди, че превратно е описано заснетото на телефоните на подсъдимия и свид. С., на които не се вижда не само конкретен запис на нанесените два юмручни удара, но и на приетата от съда последователност. В тази връзка се твърди различен механизъм на случилото се, сведен основно до невъзможност за свид. И. да нанесе удари с дясната си ръка, а за нанасянето на такива едва след като подсъдимият го държал и притискал до стената. Отделно от това се акцентира и на неотчетената от съда влязла в сила присъда по нчхд № 955/2022 г. на РС – Русе за причинени увреждания на подсъдимия от св. И. в условията на неизбежна отбрана.

Относно обвинението по чл.325 от НК са изложени доводи за изместване предмета на доказване и разглеждането на обвинението по-скоро като такова за телесна повреда с поставяне на акцент върху това кой пръв е нанесъл удари. Очертаното от обвинителния акт провокативно поведение на подсъдимия надхвърляло по обем телесната повреда и съдът е следвало да се произнесе изрично по него.

Изложени са доводи и за нарушение на материалния закон при извода за липсата на извършено престъпление по чл.144, ал.3 от НК, тъй като е преценявано отсъствието на елементи каквито законът не изисква в състава на престъплението. Според прокурора неправилно е оценено естеството на заканителните реплики като негодни да възбудят основателен страх и е оспорена значимостта на липсващото решение у подсъдимия да извърши убийство и на неприетото от св. И. напускане на кабинета. За правилното приложение на закона се твърди, че е трябвало да се вземат предвид всички обстоятелства, свързани с яростно отправяне на заканите към момент на събаряне на лекаря на земята и обездвижването му чрез душене след безрезултатни негови покани към подсъдимия за напускане на кабинета. Поради тези съображения се иска отмяна на атакуваната присъда и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд.

В касационното съдебно заседание представителят на Върховна прокуратура поддържа протеста по изложените в него доводи. Акцентира на неотчетената влязла в сила оправдателна присъда по нчхд № 955/22 г. на РС – Русе, както и на необсъдените доказателства – комплексна съдебномедицинска и дентална експертиза за липсата на увреждане по устните на подсъдимия и показания на свид. М. Ж.. Поради това счита, че нарушенията във връзка с оценката и анализа на доказателствата не са позволили на съда да направи верни правни изводи и да приложи правилно материалния закон.

Защитникът на подсъдимия излага доводи за неоснователност на протеста, тъй като прецизно въззивният съд е обсъдил в пълнота доказателствата по делото, достигайки до верни фактически констатации за нанесени първи по време увреждания на подсъдимия, чието поведение е било именно в отговор на това. Обратно направеният извод в рамките на воденото частно наказателно производство по тжбна на подсъдимия срещу свид. И. се основавал на отказа да бъде приобщен и изследван процесният запис. В тази връзка се счита, че атакуваният въззивен съдебен акт е правилен и законосъобразен, постановен при цялостен и обективен преглед на доказателствата по делото.

Подсъдимият в лична защита пледира за потвърждаване на присъдата, която неоснователно се протестираше, тъй като обвинението се основавало на манипулирани доказателства. Сочи също, че действителната цел на отиването му в лекарския кабинет на инкриминираната дата е била в качеството му на партиен лидер да покаже обективната истина за поставяните ваксини, а не да се саморазправя с лекаря. Поради това счита за недоказано да е извършил престъпление и желае законът да се приложи правилно.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните в производството и извърши проверка на въззивния съдебен акт в пределите по чл.347, ал.1 НПК, прие следното:

С присъда № 57 от 27.04.2023 г. по нохд № 740/2022 г. на РС – Русе подсъдимият В. А. А. е признат за виновен за това, че на 17.01.2022 г. в с. Ново село, обл. Русе в условията на опасен рецидив извършил непристойни действия, грубо нарушаващи обществения ред и изразяващи явно неуважение към обществото, като на публично място – в кабинета на общопрактикуващия лекар И.

А. И. в с. Ново село викал и отправил към него обиди и заплахи, поради което и на основание чл.325, ал.5, вр. ал.1 от НК и чл.54 от НК е осъден на лишаване от свобода за срок от една година и шест месеца, като е признат за невиновен и оправдан по обвинението деянието да се отличава с особена дързост.

С присъдата подс. В. А. е признат за виновен и за това, че на 17.01.2022 г. в с. Ново село се закарал с убийство на И. А. И. като му казал „Ша та убия, ша та убия ти казвам бе ей“, „Ще те направя на кайма ей помияр такъв“, нападал, блъскал, съборил на земята и го душил, при което му причинил лека телесна повреда, като това закарване би могло да възбуди основателен страх у И. И. за осъществяването му, поради което и на основание чл.144, ал.3, вр ал.1 от НК и чл.54 от НК е осъден на лишаване от свобода за срок от една година.

По реда на чл.23, ал.1 от НК е определено общо най-тежко наказание лишаване от свобода за срок от една година и шест месеца, което на основание чл.57, ал.1, т.2, б. „б“ от ЗИНЗС е постановено да се търпи при първоначален строг режим. Приложена е разпоредбата на чл.59 от НК, като от наказанието е приспаднало предварителното задържане на подсъдимия по делото и са присъдени направените деловодни разноси, които са възложени в негова тежест.

Цялостен въззивен контрол върху постановената присъда е осъществен въз основа на депозиран протест на прокурора и жалба от защитника на подсъдимия А.. С атакуваната понастоящем присъда от 01.02.2024 г. на ОС – Русе по внохд № 690/23 г. на основание чл.336, ал.1, т.3 от НПК е отменен първоинстанционният съдебен акт и подсъдимият е изцяло оправдан по обвинението за престъпления по чл.325, ал.5, вр. ал.2, вр. ал.1 и по чл.144, ал.3, вр. ал.1 от НК.

По доводите в протеста за допуснато процесуално нарушение:

На първо място следва да се отбележи, че в значителната си част оплакванията в протеста по същността си касаят неподлежащата на касационен контрол обосноваост на съдебния акт. Такива са всички аргументи в подкрепа на сочения различен механизъм на случилото се, основан на твърдения за достоверност на свидетелски показания на свид. Ж. и за липса на такава в тези на свид. С., както и на направен собствен разбор на останалите доказателства, сред които процесния запис и експертни заключения. С евентуалната им оценка по сочения начин по същество би се стигнало до недопустима подмяна на вътрешното убеждение на съда, като намесата на касационната инстанция в него е възможна само при констатация за неправилен подход при изграждането му. Поради това обсъждането на сочените пропуски в доказателствената дейност следва да се извърши единствено на плоскостта на доводите за неизвършен от съда пълноценен доказателствен анализ съобразно действителното съдържание на годните доказателствени източници, с което да е постигнато прецизно и пълно изясняване на значимата за предмета на делото фактология.

Така преценени оплакванията в протеста не могат да се сметат за основателни при проследяване процесуалния развой на делото, позволяващ извод за професионално изпълнено задължение на въззивната инстанция съобразно изискването по чл.13 НПК за разкриване на обективната истина. За цялостния контрол на първоинстанционната присъда е проведено допълнително съдебно следствие, в рамките на което са проверени вече събраните доказателства, като с най-голяма значимост сред тях съдът е счел новоизвършеното предявяване, оглед и техническо експертно изследване на веществено доказателство – 1 бр. оптичен носител DVD - „Verbatim“, с видеозапис от 17.01.2022 г., приобщен в първоинстанционното съдебно производство (на л.335 от него). Въз основа на снетото на хартиен носител съдържание на проведените разговори с отразяване на

точни думи и изрази на всяко от заснетите на записа лица, ведно с относимия към тях снимков материал е извършена по експертен път съпоставка между слухово и визуално възприятие на случилото се, което е позволило и направата на нови прецизни и пълни изводи по фактите. Основното различие на последните с изведените от първата инстанция се свежда до възприетия от окръжния съд момент на отправяне на инкриминираните изрази от подсъдимия, а именно след първоначално нанесени му удари с юмрук от страна на сочения като пострадад свидетел И. и последвали в отговор на това действия на подсъдимия. От съществено значение е и фактически установената липса на противоправно поведение на подсъдимия до посочения момент освен заснемането на свидетеля И. без негово разрешение. Последвалото обсъждане на посочените обстоятелства за дадената правна оценка не е сторено извън очертаните от обвинителния акт параметри, каквото твърдение по същество се съдържа в депозирания протест.

Изясняването на главния спорен по делото фактически въпрос относно инициативата за установеното физическо съприкосновение между подсъдимия и свидетеля И., въззивната инстанция е счела за необходимо при несъмнено изяснената лекарска длъжност на последния и оспорена от подсъдимия и свид. Ж. С. негова компетентност на работното му място (по повод поставена ваксина на негов починал впоследствие пациент). За да се възприеме именно защитната теза за първоначално нанесени два юмручни удара от страна на свид. И., предшестващи инкриминираните нападателни действия на подсъдимия и отправените от него реплики, в съдебния акт детайлно е проследена хронологията на случилото се. Разграничени са противоречивите гласни доказателства и са приети за достоверни тези на свидетелката С. и обясненията на подсъдимия като подкрепящи се от заснетите действия и реплики на повторно и внимателно изследвания видеозапис. Независимо от липсата на заснети в пълнота детайли от началното съприкосновение между двете страни в спора, точно проследената последователност на съпътствалите го действия и изречените в този момент реплики от лицата, са позволили убедителната направа на извод за вече нанесен удар спрямо подсъдимия към момента, в който той на свой ред е предприел физическо насилие и е отправил обидни реплики спрямо св. И.. В тази насока изложените съображения на съда са логични и изчерпателни без да са резултат от неправилно формиране на вътрешното му убеждение, а следствие на цялостно извършена надлежна преценка на събраните доказателства. Така не е подхотено безкритично към показанията на свид. С., нито са игнорирани тези на свид. Ж., а възприемането именно първите за достоверни е аргументирано с констатираната подкрепа в изследвания запис, с което възможността за невярно свидетелстване в полза на подсъдимия в случая е надеждно отречена. По-същественото е, че обективни следи от нараняване на подсъдимия в областта на главата (кръвонасядане, оток и охлузване на лицето, охлузване на главата, откъртване на фрагмент от коронка на втори долен десен зъб) са били възприети от дошлите на мястото полицейски служители (свид. П., М. и Х.), установени са с медицинско изследване, а съпоставянето им с предявения и изследван запис е дало основание да се констатира невъзможността същите да са причинени след събарянето на свид. И. на земята или в резултат на самонараняване в рамките на сборичкване, последвало бутането на носената от него стойка с окачени телефони. В тази насока са ценени не само амбулаторен лист, както се твърди в протеста, но и експертното становище на назначените и приети съдебномедицински експертизи по делото с дадените от вещите лица разяснения относно възможния механизъм на получаването им. Обсъденото в протеста увреждане на зъба според тях

действително е могло да бъде получено и в резултат от притискане на двете зъбни редици, т.е. да е без травматичен произход, но не е отречена възможността за нанасяне на директен удар с юмрук в областта на главата, като е без значение дали същият е засегнал устата на лицето. С други думи не може да се счете, че съдът е пренебрегнал експертните изводи и сам, без притежавани специални знания да е интерпретирал единствено отразеното в амбулаторния лист за преглед на подсъдимия. Значимото в случая обстоятелство е, че обективно установените наранявания на подс. А., видими и коментирани и от участниците в спора непосредствено към момента на получаването им според приложения запис, са възприети от съда за причинени именно по сочения от него начин.

Предвид изложеното изяснената и възприета от окръжния съд по делото фактология не може да се приеме за резултат от непълна или превратна оценка на събраните доказателства, поради което и касационната инстанция прие за неоснователни поддържаните доводи за наличието на допуснато нарушение на процесуалните правила в тази насока. Такова не е налице и с оглед твърдяното несъобразяване на фактическите изводи с влязлата в сила оправдателна присъда по нчхд № 955/2022 г. по описа на РС- Русе. Независимо, че предмет на посоченото наказателно производство е било обвинение за престъпление по чл.130, ал.1 от НК по тъжба на В. А. срещу И. А. И., касаещо увреждане на първия в рамките на процесния случай, без основание се настоява за необходимост от зачитане на констатациите на съда, направени в мотивите на съдебния акт. В рамките на отправеното обвинение от частен характер за причинена лека телесна повреда са преценявани съответните въпроси от предмета на доказване, като отречената с влязлата в сила присъда противоправност в действията на свид. И. в настоящото производство не само не подлежи на обсъждане, но и не може да се счете за различно решена. Изводът за липсата на виновно извършено престъпление по чл.130, ал.1 от НК, реализирано от И. спрямо А., не влиза в пряко противоречие с фактическите констатации по настоящото производство за нанесени от него удари в процесната ситуация, а още по-малко с решаващите съображения за неосъществено от подсъдимия конкретно престъпление от общ характер, за което е предаден на съд. Необходимо е да се отбележи и това, че преценката на обективно установените действия на свид. И. в настоящото производство е извършена въз основа на различна по обем доказателствена дейност, централно място в която заема експертното изследване на надлежно приобщения видеозапис, за чието включване към материалите по производството от частен характер няма данни.

По доводите за нарушение на закона:

В депозирания протест правилното приложение на закона е оспорено на първо място с доводи за неизрядна дейност при възприемане на основните фактически положения, но същите се явяват неоснователни с оглед направените констатации на касационната инстанция за липса на процесуални пропуски в тази насока.

Не може да бъде споделено и оплакването, че съдът ненужно е концентрирал усилията си за изследване на физическото съприкосновение между подсъдимия и нападнатия от него свидетел, вместо да оцени като хулигански описанията в обвинителния акт негови действия, свързани с агресивно му поведение – нахлуване в лекарския кабинет, прекъсване на работата му, настойчиво поставяне на въпроси, грубо и провокативно държание и отказ да се съобрази с нежеланието за снимане на лекаря и с поканата му за напускане.

Внимателният прочит на обвинителната теза, както и на изложените към атакуваната присъда съображения, сочат, че съдът е обсъждал значимостта на

разменените между спорещите страни удари и конкретно на първоначално нанесените такива от страна на свид. И., защото именно по време на този физически конфликт е установено да са изречени от страна на подсъдимия репликите, поставени в основата на обвинителната теза като реализиращи престъплението хулиганство. В обстоятелствената част на прокурорския акт (л.2 от него) действително са описани предприети действия на подс. А. и свид. С. за нахлуване в лекарския кабинет с намерение за разправа по повод поставена ваксина на починал пациент, последвалото задаване на въпроси към свид. И. с повишен тон и агресивно държане, но действителното реализиране на част от тях /конкретно на нахлуване в кабинета и изначално проявена агресия/ преди последвалия физически конфликт фактически не е прието да е осъществено. По същественото е обаче, че според обвинителната теза (на л.6 от обвинителния акт) хулиганската проява на подсъдимия се свежда до викове и отправени обиди – „Мършо, паднах ли ей мършо, кое е провокация бе момче, ми ако бях та удушил ей там а кво щеш да стане, момченце, психопат ли си, тоя не е доктор бе тоя е касапин, той е кръвопиец, нали ви е ясно, че този е съсел“ и заплахи – „Ще те смакчам ей, ти знаеш ли че само с една ръка ще те бия тебе, само с една ръка, те ще го направят гей, не се притеснявай гей ще го направят“. Изрично е посочено също, че от обективна страна престъплението е осъществено с действия, изразили се в интензивно отправяне на обиди и заплахи, придружени с вербално и физическо насилие, извършени на публично място и излъчени на живо в интернет пространството. Поради това именно тези прояви на подсъдимия са подлежащи на несъмнено изясняване от съда, а установеното им реализиране не изначално, а по време и след физическото съприкосновение, започнало най-напред с действия на свидетеля И. е от съществено значение за последващата им правна оценка.

Част от посочените като хулигански едва в протеста също укорими и несъмнено констатирани действия на А., получили негативната оценка на съда, но извършени преди физическото съприкосновение, а именно агресивното поставяне на въпроси към лекар на работното му място, неразрешеното заснемане и излъчване на разговора в социална мрежа, както и отказът да се напусне кабинета, в обвинителния акт не се твърди да са реализиращи престъплението и точно поради това те не могат за пръв път със съдебния акт да му бъдат вменени на мястото на изрично посочените обидни и заканащелни реплики, за които единствено се сочи да са израз на хулиганска му проява. Поради това правилно съдът е извършил правна преценка само на инкриминираните изрази и действия с нужното професионално издържано проследяване на конкретната ситуация и точен момент на тяхното реализиране, без да е подменил предмета на доказване и така да е направил неверни правни изводи. Решаващите такива за липсата в процесния случай на нужния от субективна страна признак на престъплението хулиганство, а именно с отправянето на обидни реплики и посегателството върху телесната неприкосновеност на едно лице да се цели грубо демонстриране на явно неуважение към обществения ред и спокойствие, са правилни и напълно се споделят от касационната инстанция.

По оплакването за неправилно приложение на материалния закон и относно обвинението за закана с убийство следва да се акцентира отново на това, че без основание фактически приетото предшестващо увреждане на А. чрез нанесените му два юмручни удара се игнорира от прокурора. Коректно в мотивите на атакувания съдебен акт са отразени всички реплики, изречени от подсъдимия с адресат свидетеля И., но е отказано оценяването им като заканащелни по смисъла на чл.144, ал.3 и ал.1 от НК поради това, че същите са резултат от ескалация на

агресивното поведение на подсъдимия и в отговор на предходно нанесените удари спрямо него. Преценката в тази насока също е внимателно и прецизно изведена при отчитане не само на формално изреченото и сторено от подсъдимия, но при съпоставка с емоционалното му състояние, предхождащите действия на свид. И., а също и произведеният ефект върху последния. Несъмнено извадени от този контекст и разгледани само при посочените в протеста обстоятелства, агресивните действия на А. биха могли от обективна страна да се оценят по сочения от обвинението начин, но това не би било съответно на цялостния и обективен прочит на ценените от въззивния съд доказателства. В тази връзка е необходимо да се посочи и че обсъденото поведение на свид. И., свързано с неговото оставане на мястото не е послужило за решаващите изводи за несъставомерност на деянието, а за допълнително обосноваване на преценка относно характера на изречените инкриминирани реплики в конкретния случай, т.е. че те не следва да се оценят като пораждащи специфично психическо въздействие за отнемане на живот.

Неоснователно се оспорва и правилността на извода за липсваща субективна страна на деянието, преценката за която също се извършва въз основа на всички обективни данни по делото. Установената по делото фактология сочи заявеното от подсъдимия намерение да придружи свидетелката и да ѝ окаже подкрепа, като в качеството си на партиен лидер и да излъчи по „Фейсбук“ изисканото „обяснение“ от д-р И.. Подбраните от него средства за това – стойка с шест мобилни телефони, включени на режим заснемане и излъчване на случващото се в профила му в социалната мрежа, също е в подкрепа на така заявеното намерение. Начина за неговото реализиране - настоятелно и многократно задаване на въпроси на висок тон без изслушване на насрещните отговори на свид. И., отказ да се преустанови заснемането му и да се напусне кабинета, несъмнено са израз на грубо и неправомерно поведение, но то не сочи за формирани в съзнанието на дееца представи за закана и опасно поведение. Такъв израз няма и последвалото физическо съприкосновение с лекаря, тъй като то е било предприето във вече обсъдения друг контекст и в отговор на действия на самия И., като изречените в този момент закани и нанесени удари от подсъдимия (чрез блъскане на земята, душене и причинено леко телесно увреждане) са израз по-скоро на непосредствено агресивно отреагиране и посегателство на момента, а не на предстоящо застрашаване на лицето. Поради това и очертаната от обвинението деятелност на подсъдимия не би могла да се оцени и от субективна страна като заплашителна по смисъла на чл.144, ал.3 от НК.

В обобщение и в отговор на доводите в протеста за недопустимото поведение и посегателство спрямо лекар, следва изрично да се отбележи, че действително поведението на подсъдимия е укоримо и неправомерно, но е недопустимо правната му оценка като закана с убийство, а също и като хулиганство в очертаната му от обвинението конкретна деятелност, установяваща се реализирана в рамките на приетата по делото фактология. Отделен е въпросът доколко е осъществено друго по-леконаказуемо престъпление, но същият не е поставен в протеста, а и обсъждането му е безпредметно при липсата на процесуално легитимирана по делото страна да поиска това, както правилно е отбелязал и въззивният съд. В този смисъл касационната инстанция не се съгласи със сочените от прокурора доводи за наличието на процесуални нарушения от категорията на съществените, както и за обусловена от това и от погрешна преценка на съда неправилност в приложението на закона, което налага атакуваната нова присъда да бъде оставена в сила.

Така мотивиран и на основание чл.354, ал.1, т.1 от НПК, Върховният касационен съд, първо наказателно отделение

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА въззивна присъда на Окръжен съд – Русе от 01.02.2024 г., постановена по внохд № 690/2023 г.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.